

3988

al
 Raportti haudatutkimuk-
 sista, jotka allekirjoittanut osak-
 si maisteri H. Heikelin avusta-
 mana toimitti Kokemäellä kesä-
 kuussa 1901.

Th. Schwandt.

Köönikän mäellä (Päistilän kylän kylä-
 köönikän talosta noin 50 metriä järvel-
 le päin talon vaimion ympäröimä
 mäki)

1
0

Kun muutamia päiviä ennen pai-
 kalla ensiksi san käydessäni olin
 tehnyt myötälitetyä kartan. Ryhdyin
 ensiksi tutkimaan keliä, joka kar-
 talla on merkitty 3:n numeralla.

Keliä 3 on pienuu mäkinisemek-
 keen juurella, ympärillä olevaa maa-
 ta vähäisen korkeampi, 6,5 metriä lou-
 naasta koilliseen ja 5 metriä luoteises-
 ta kaakkoon, siis vähän soikea. Kun
 nurmi ja sen kanssa päällinen mui-
 ta oli otettu pois, huomattiin isom-
 pia ja pienempiä kiviä laotetuiksi
 näitä suurempien nurmen yläpuo-
 lle ulottuneiden keliäkivien sisä-
 puolelle. Tuntuu siltä kuin kelian
 sisällä olevat isommat kivet olisi-
 vat muodostaneet neljä osaksi epä-
 säännöllistä kiviä noin lännestä
 itään ja jitten jakaneet kelian vii-
 teen (eri suuruisiin) osiin. Isom-
 mat kivet ovat nähtävästi asetetut

maaperään, joka niiden alla oli kas-
kematonta. Kivien välistä ja pienem-
pien kivien alta löydettiin melkein
joka paikasta poltettuja luuta, jot-
ka tässä hautakummussa olivat ta-
vattoman isoiksi jääneitä. Toisis-
sa paikoin oli luuta paksutta, toi-
sissa taas ainoastaan muutamia
palasia jonkun sentin päässä
toisistaan. Luiden ohella (jota on
talleen otettu kai ensimmäin
kuin kaksi kappaletta) löydettiin
juruavat ruostuneet ja särkyneet
muinaiskalut:

Kolme varsiputkella varustet-
tua keihästä eri muotoa kuttien.

Kolme puukkoa, josta kaksi
aiwan pientä.

Kaksi puukon varsiuotoa
Suolentera

Kaskali?

Kaksi pientä rautaa, ehkä terä-
assen varsiuodon palasia.

Kaksi särkyneitä kiersormus-
ta pronssilangasta.

N° 3:n jälkeä tutkittiin n:ro 4,
joka on pienin kaikista maalla
olevista kivikolista, nimittäin 5,9
m. pohjoisesta etelään ja 2,8 m. lä-
nestä itään. Tämän pitkulaisen
kellän reunakivet ovat ainakin
sen pienyyteen katsoen tavatto-
man isoja, osaksi maaperäisiä,
joten kumpu^{make} kahoa jyrkkään
ympäriellä olevasta maasta. Kum-

mussa on laajen vähän multaa,
osittain yksin kiviä, suurempia
ja pienempiä nielunheitteitä.
Tässäkin tavattiin paltetteja lii-
ta (vaikka aivan vähäisen) ja muu-
naiskaluja. Yhdeksi mainitut
olivat seuraavat.

Puikko, kaariselkäinen, kulu-
nut.

Osa rautaisesta kaarisoljesta,
jonka poikkitaanon ympäri on kier-
retty rautalankaa

Kovasiemen pala

Rautaharkko.

N° 4:n jalkaan tutkittiin N° 5.

Tämä on ehkä aikuaan ollut
noin 7 metriä laaja pyörä ke-
hä, josta jalloin kulloin on osa
hävitetty, joten on jäljellä vain
toinen puolisko ja toisesta puo-
liskosta pieni osa lähellä ki-
vikeliää N° 1. Keliässä N° 5 ovat
joka keliäkivet että monet sen
sisäpuolellaakin olevat kivet
verraten laajen suuret. Tässä-
kin löydettiin kiven välistä
etupäässä kumman lounaisosaa
sa paltetteja liitä ja seuraavat
muinaiskalut

Puikko, kaariselkäinen, rauta-
silainen.

Pitkä pronssinen kaarisolki, jon-
ka pronssilankakierroksella kate-
tusta poikkitaanosta on vain pala
talteen jätetty.

2
Kaksi palaa pronssista kierre-
sormuksista.

Rautainen kokka ynnä fiinä
riippuva pieni osa rautaketju-
ta.

Soin korhtelin pituinen pyö-
reävarstainen pronssilanka.

Tulossa turmeutunut pronss-
sitanko

Muutamia savastiam palasia,
niistä yksi reunapala

Pyöreäpintaisiksi kuutioksi ha-
kattu kivi, 5 ja 6 cm kuutakin kulmal-
ta

N° 5:n toisen puoliskon jäljellä
olevasta osasta löydettiin:

Karsiputheella varustettu hyvin
säilynyt pieni keihäänanterä

Pronssinen kaarisolki, kaunis
ja hyvin säilynyt

Muutamia savastiam palasia

ja

Paltteja kiitä.

2
0
Forsbyn-niemellä tutkii maasto-
a: H. Heikselin kanssa haetakuu-
mun, joka on Linnaluodon lomas-
pään kohdalla lähes jata metriä
Linnaluodon puoleisesta rannasta.
Kumpu on rakennettu pieneen leim-
nolliseen kummun päälle ja joteukin
lamua laatua kuin Koonikänmäen
kivikeliät sekä ulkomuodoltaan
että sisäiseltä rakennukseltaan,
paitsi että oli suuremman muot-

tunut. Täälläkin oli palaneita luo-
palasia melkein joka paikassa päät-
si paljoispäässä, etelä ja lounais-
päässä niitä oli enin. Luiden ohel-
ta löydettiin seuraavat muinaiska-
lut:

Karsiputkella varustettu, leveä
keihään terä.

Kaksi puukkoa.

Puukon varsi ruoto ?

Rautainen rengas ja taittunut
rauta

Pronssisen rannerenkaan osa

Sarvestitien palasia

Ukonkiven palasia

Kukka parikymmentä metriä edel-
lissellä rantaan päin on toinen
melkein samalla tavalla kiirikellään
tapainen hautakumpu.

Simmälän Leikkimäellä vai-
nion Aidan ja rantäyrään välillä
tutkimme pari joikoa Kuoppaa
ja väliin tasasta tannestakin
löytävällä mitään mainittavaa.

Kakkulaisten kylän Pankan
ja Lääkäsin talojen rajalla näi-
den viikien välissä on pieni Ka-
lumäki, josta on otettu paljon
sivaa molemmilta puolilta ja
sitä telossa löydetty muinaiska-
luja. Kukka suurempi osa kum-
mista on tässä hävitetty. Kaivatin
mäkeä muutaman tuntia löytäviä-

ta muuta kuin ohuen pötkö-
liuskan ja siirau palasen.

5
0
Kakkulaisten myllyn luota, myl-
läsin perunamaasta on viime vas-
sikyymmellä löydetty joukko
muinaiskaluja, jotka ovat jou-
tuneet valtion kokoluuiin ja
on täältä käsin käyty paikkaa
tarkemmin tutkimassa. Koska ve-
rovan rantaäärään seures näyt-
ti minusta osaksi korkeammalta,
tutkii sen, jhen välttääksii,
että se joutuisi joskus tutkimatta
rantaäärästä alas. Samalla tarkas-
tin myös joitakuita paikkoja kau-
empaa äyrästä. Täällä oli kolta
museon alla pientä kiveä ja no-
kista maata sekä siellä täällä
jotenkii Tihäään palausita leupa-
lasia. Tokiseu maan ja leupa-
lasien seasta löydettiin:

Puukon terä

Staskalin terä

Mittausnaula, eräs varsiuoto
ja muita ruostuneita pieniä rauto-
ja.

Kaksi pientä pronssiä kaaripalkkia,
joista toisen pääl ovat paikki taittu-
neet.

Eräs pronssinauhan palasen.

Kolme kierretystä pronssilangas-
ta kelityä sormusta

Joukko savastiaia palasia.

6
Suolteen Käräjämäki on kor-
kean jokiäyrään vieressä oleva
kumpu. Kun entinen aliupseeri
Sander kymmmentuntia viotta litten
tähän rakennutti asuntonsa erään
kivikellään päälle, oli hänen sa-
nansa mukaan sieltä löydetty puuk-
ko, jota hänellä ei enään ollut.
Konstaapeli Karainen taas sa-
voti siitä silloin oli löydetty

Kaksi varsiputkella varus-
tettua pientä koukistettua keihään-
terää, jotka hänellä luovasti.

Sanderin asunnon ja maini-
tuun kivikellään vierestä tutkittiin
pihamaata, joka puusimmaksi
osaksi on ennen penzattua kaksi
täytettyä maata. Löysin kum-
minkin erään suuren kivien vi-
vestä

Kokoonkäännetyin kaksiteräi-
sen miekän

Siinäkin kokoonkäännetyin
ja jälestäpäin taittuuseen pitkä
varsiputkella varustetun keihään-
terään.

Erästä toisesta paikasta taas
löysin

Kiittäusnaulan päään,

Erään päättömän naulan tai
naskalin ja ukonkiven palasen.

Mitään palketteja luuta ei huo-
matu.

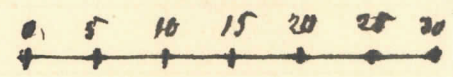
Talollinen Antti Pippola Hietik-

Kalan kylästä oli Kotovainiastaan.
Kylässä löytänyt vuosien kulu-
essa kuusi kiviäsetta lähistä joen
tönnää, vaan näistä olivat lapset
hävittäneet neijä; jäljellä olevat kak-
si lahjoitti hän museiin. - Pöiv-
tilan kylän Mäki-Köönikään ta-
lon Karakkarapakko nimisen-
tä väinistä oli löydetty hamma-
kourutalikka, jonka luustin.

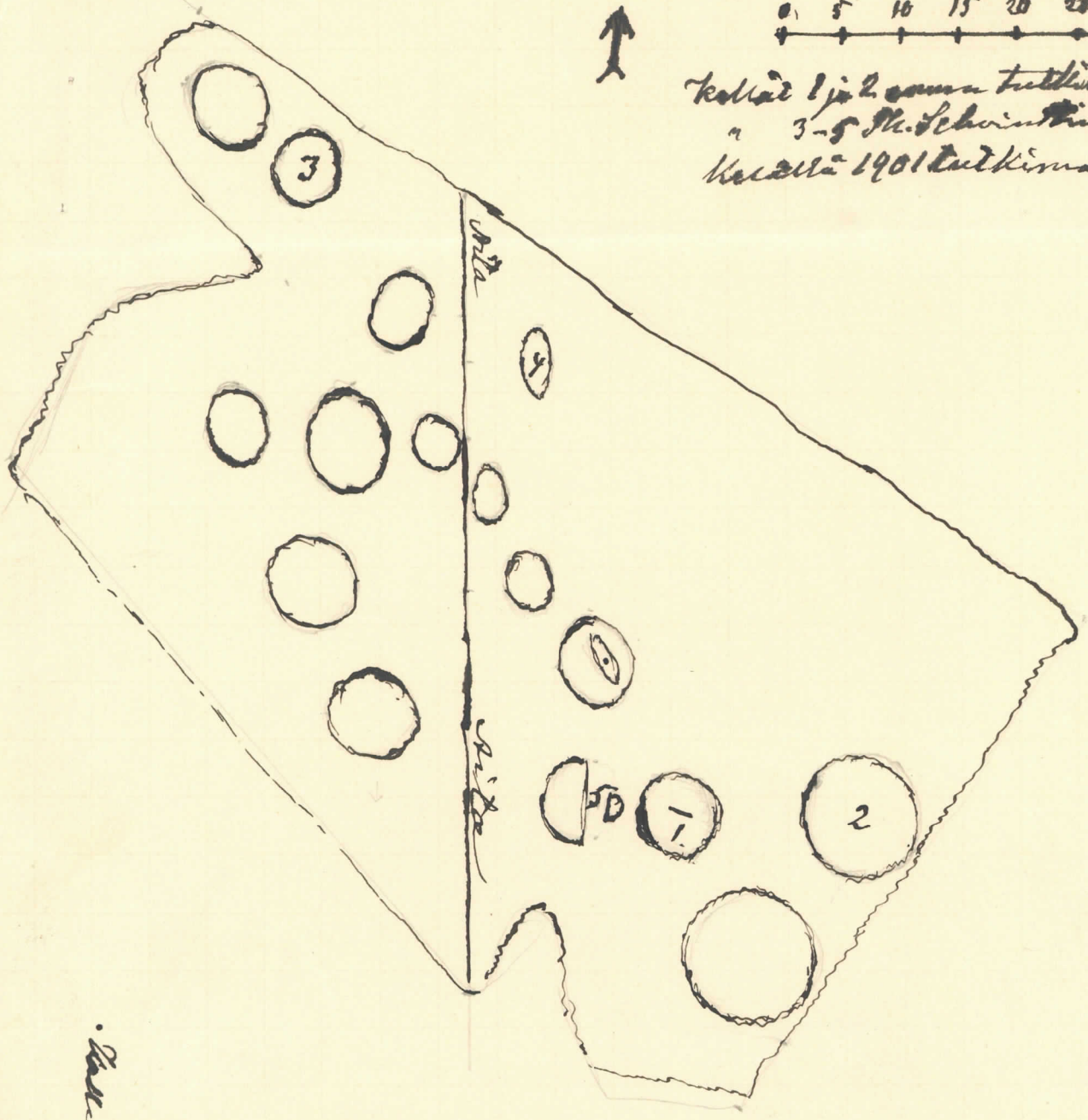
Helsingin 4 p. Syyskuuta 1901.

Theodor Schindt.

Metsä.

Kellat 1 ja 2 sama tutkittu
 " 3-5 M. Schmittin
 Kesällä 1901 tutkinnat

• Kivi

Köönikänmäen kivikohat